LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Jennifer Hood

Enligt sändlista

Förslag till utökning av naturreservatet Svartedalens vildmarksområde i Stenungsunds kommun

Länsstyrelsen har upprättat förslag till beslut om utökning av naturreservatet Svartedalens vildmarksområde, fastigheten Bjurhålt 1:6 i Stenungsunds kommun.

Ni lämnas nu tillfälle att yttra er över förslaget. Yttrandet ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast den 15 mars 2020.

Skicka yttrandet till:
vastragotaland@lansstyrelsen.se eller
Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg
Ange dnr 511-29153-2017

Markägare och sakägare har samtidigt förelagts att inkomma med eventuella synpunkter på förslaget.

Om ni vill ha mer information så kontakta:

Jennifer Hood, 010-224 44 98, jennifer.hood@lansstyrelsen.se

mvh

Jennifer Hood

Bilagor:

Förslag till beslut med bilagor

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Jennifer Hood

Förslag till beslut om utökning av naturreservatet Svartedalens vildmarksområde i Stenungsunds, Kungälvs och Lilla Edets kommuner

Innehåll

Beslut om ändring

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Ärendets handläggning

Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1a. Beslutskarta

Bilaga 1b. Karta över utökningen och grillplats

Bilaga 2. Länsstyrelsens beslut om naturreservatet Svartedalens vildmarksområde (1982-01-25, dnr 11.1211-6294-75)

Bilaga 3. Sändlista

Postadress:	Besöksadress:	Telefon/Fax:	Webbadress:	E-post:
403 40 GÖTEBORG	Ekelundsgatan 1	010-224 40 00 (vxl)	www.lansstyrelsen.se/vastragotaland	vastragotaland@lansstyrelsen.se

Beslut om ändring

Länsstyrelsen beslutar att Länsstyrelsens beslut från 1982-01-25 (dnr 11.1211-6294-75) om bildande av naturreservatet Svartedalens vildmarksområde ska ändras enligt följande:

- Områdets yttergräns ska vara den som framgår av bilaga 1a till detta beslut. Detta innebär att naturreservatet utökas med 14,7 ha (se bilaga 1b).

- Länsstyrelsens beslut 1982-01-25 om naturreservatet Svartedalens vildmarksområde, inklusive syfte och föreskrifter, ska gälla i hela området, men med följande undantag/kompletteringar:

  - Inom fastigheten Bjurhålt 1:6 kompletteras föreskrift A5: *förbud att uppföra ny byggnad eller tillbyggnad, brygga eller annan anläggning*.

  - Inom fastigheten Bjurhålt 1:6 gäller inte föreskrift A13: *förbud att utan länsstyrelsens tillstånd bedriva jakt eller fiske efter det nu gällande kontrakt om upplåtelse av jakt- eller fiskerätt upphört att gälla.*

  - Komplettering till föreskrift C1: *förbud att göra upp eld annat än på av Länsstyrelsen anvisad plats*: En grillplats finns på den stora ön i sjön Stora Holmevatten (se bilaga 1b).

  - Undantag från A-föreskrifterna: Utan hinder av föreskrift A9 *förbud att avverka träd och buskar, upparbeta och bortforsla virke, så och plantera* får sly och buskar röjas bort inom fem meter runt den befintliga stugan på den stora ön på fastigheten Bjurhålt 1:6.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 4 och 5 § miljöbalken.

Komplettering till skötselplan: Inom det tillagda området, fastigheten Bjurhålt 1:6, (se bilaga 1b) ska råda fri utveckling, d v s inga skötselåtgärder. Befintlig grillplats på den stora ön ska underhållas vid behov. Förvaltare för naturreservatet är Västkuststiftelsen. Markägaren ansvarar för skötsel och underhåll av befintlig stuga på den stora ön på fastigheten Bjurhålt 1:6.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Naturreservatet Svartedalens vildmarksområde är 673 ha stort och sträcker sig in i tre kommuner. Det ligger inom Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet (Svartedalens naturskogar SE0520166) och enligt fågeldirektivet (Svartedalen SE 0520142). Utökningen, d v s fastigheten Bjurhålt 1:6, ligger utanför Natura 2000-område. Det råder strandskydd med 200 meter kring Stora Holmevatten. Både det befintliga naturreservatet och utökningen ligger inom riksintresseområde för friluftsliv (Svartedalen FO37) samt för naturvård (Svartedalen och Anråseån NRO 14-121).

Naturreservatet består av ett landskap av skogsmark, sjöar, myrar och hällmarker. Det är ett populärt friluftsområde, vars främsta kvaliteter är den orörda naturen och vildmarkskänslan.

Detta beslut innebär att naturreservatet utökas med fastigheten Bjurhålt 1:6, som är 14,7 ha stor, varav ca 10 ha utgörs av sjön Stora Holmevatten. Samtliga öar i sjön, en större och några små öar, ingår i den aktuella fastigheten. Den största ön är bevuxen med skog, huvudsakligen tall, med inslag av gran och löv, såsom björk, ek, rönn och asp. Terrängen är kuperad med förekomst av block och lodytor. Skogen på ön har inte brukats. Enligt markägarna brann det på ön för ca 100 år sedan. Det finns en del död ved på ön, främst torrakor. De små öarna är bergiga och där växer huvudsakligen tall, med enstaka lövträd. På den stora ön finns en privatägd, liten raststuga och en grillplats vid strandkanten. Det är ingen hävdad tomt kring stugan.

Fastigheten ligger i direkt anslutning till naturreservatets nordvästra gräns. Fastigheten består av en stor del av sjön Stora Holmevatten och samtliga öar i sjön. Området bedöms ha höga friluftsvärden och erbjuder samma orörda natur och känsla av vildmark som det befintliga reservatet. Länsstyrelsen bedömer att fastighetens höga friluftsvärden kommer att förstärka naturreservatets värden och att detta motiverar att fastigheten införlivas i det befintliga reservatet och skyddas mot bland annat exploatering och avverkning.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning i utvidgningen att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark och vatten samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Ärendets handläggning

Markägarna till Bjurhålt 1:6 kontaktade Länsstyrelsen i början av hösten 2017, och angav att de hade önskemål om att fastigheten skulle ingå i det intilliggande naturreservatet och på så sätt fortsätta vara tillgänglig för allmänhetens friluftsliv. Länsstyrelsen besökte området i fält och gjorde bedömningen att fastigheten har höga friluftsvärden och lämpligen skyddas för framtiden genom en utökning av det intilliggande naturreservatet.

Avtal om intrångsersättning har tecknats med markägarna hösten 2019.

Samtliga berörda mark- och sakägare har förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Stenungsunds kommun, SGU och Skogsstyrelsen.

Västkuststiftelsen, Stenungsunds Naturskyddsförening, Kungälvs kommun, Lilla Edets kommun, Kungälvsornitologerna och Föreningen Rädda Svartedalens vildmark har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap. 7 § miljöbalken).

Skogsvårdslagen

Genom beslutet om naturreservat följer att skogsvårdslagens bestämmelser upphör att gälla, i hela naturreservatet, där skogsbruk förbjuds enligt A-föreskrifterna, (se 4 § Skogsvårdslagen (SFS 1979:429).

Därmed har markägaren inte längre något ansvar enligt 29 § skogsvårdslagen för att bekämpa eller förebygga insektshärjning i skog.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är till exempel följande:

- Miljöbalkens bestämmelser om Natura 2000, strandskydd, vattenverksamhet och artskydd.
- Fridlysningsbestämmelser i artskyddsförordningen.
- Terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Jaktlagstiftningen.
- Fiskebestämmelser i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling.
- Lagstiftningen om skydd mot olyckor, t.ex. generella eldningsförbud och efterbevakningsansvar vid brand.

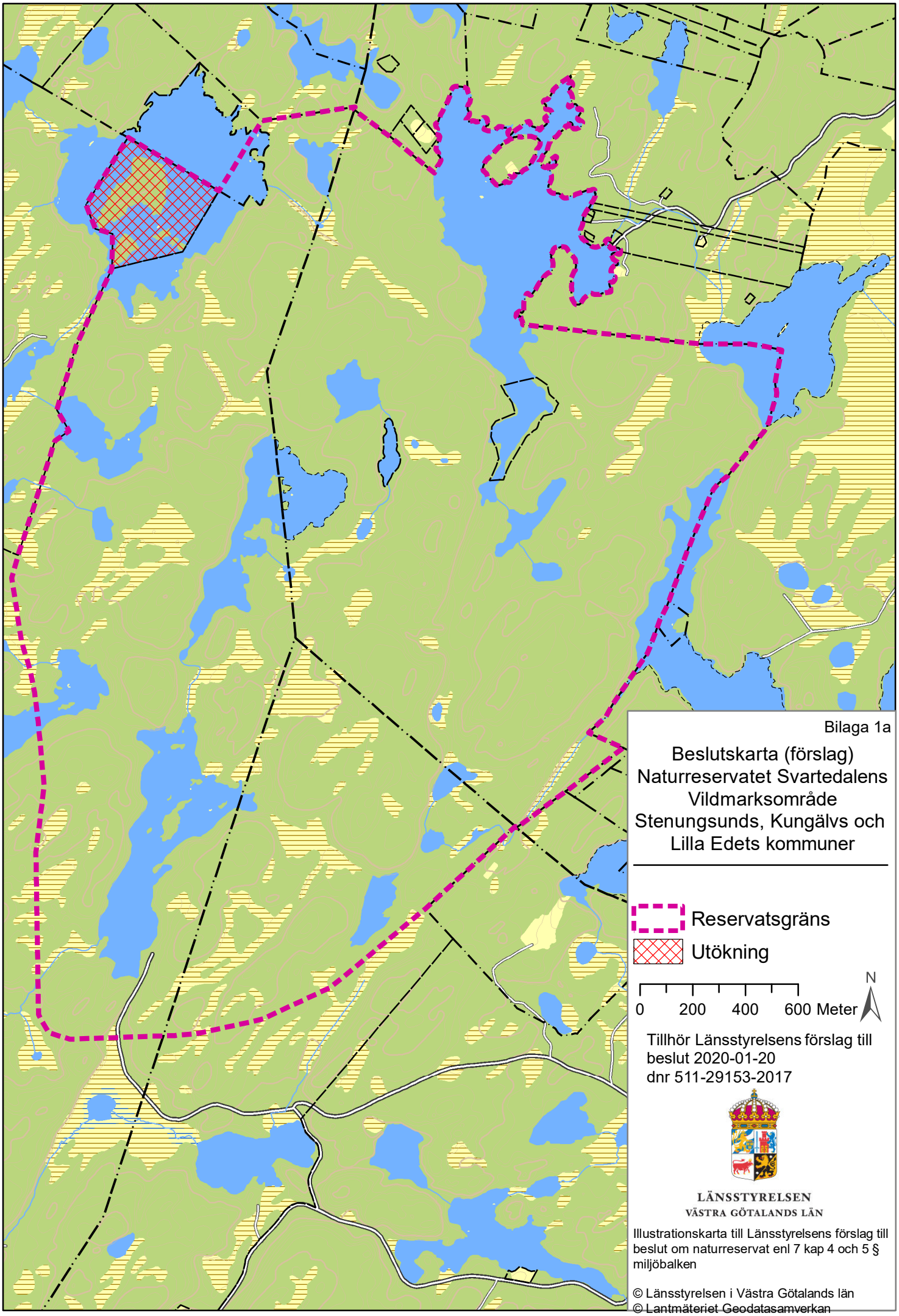

Bilaga 1a

Beslutskarta (förslag) Naturreservatet Svartedalens Vildmarksområde Stenungsunds, Kungälvs och Lilla Edets kommuner

Reservatsgräns

Utökning

N

0 200 400 600 Meter

Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut 2020-01-20
dnr 511-29153-2017

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens förslag till beslut om naturreservat enl 7 kap 4 och 5 § miljöbalken

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

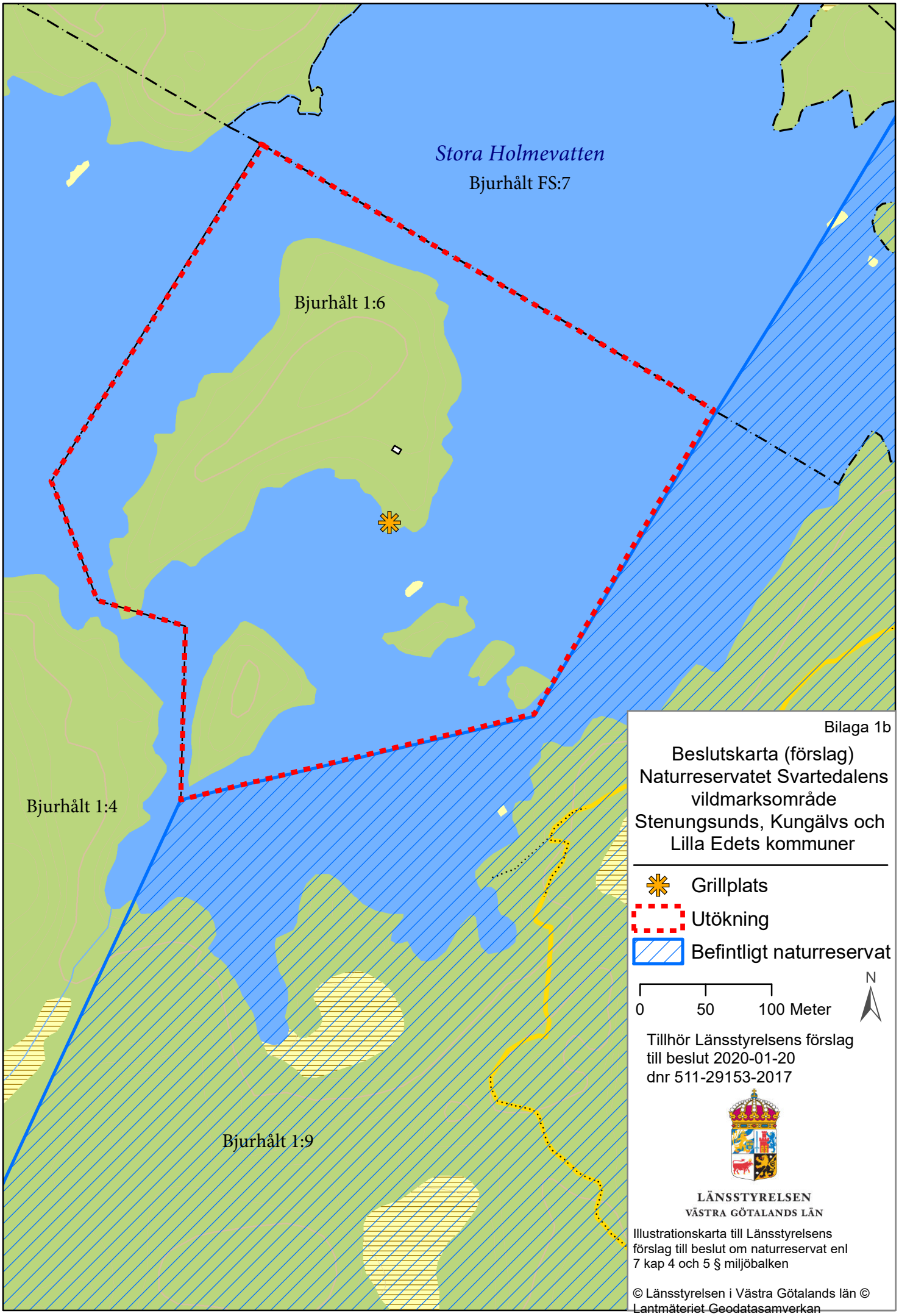

Bilaga 1b

Beslutskarta (förslag) Naturreservatet Svartedalens vildmarksområde Stenungsunds, Kungälvs och Lilla Edets kommuner

Grillplats

Utökning

Befintligt naturreservat

N

0 50 100 Meter

Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut 2020-01-20 dnr 511-29153-2017

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens förslag till beslut om naturreservat enl 7 kap 4 och 5 § miljöbalken

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 2

LÄNSSTYRELSEN
Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

BESLUT

1982-01-25 11.1211-6294-75

delgivningskvitto

Kommunstyrelserna i Kungälvs och Stenungsunds kommuner

Förklarande av område inom hemmanen Holmevatten, Svartedalen, Hålt, Bjurhålt, Dals Östergård och Komperöd i Kungälvs och Stenungsunds kommuner som naturreservat

Svartedalsområdet har sedan tidigt på 1960-talet tilldragit sig intresse i markanvändningsplaneringen både regionalt och kommunalt. I samband med den fysiska riksplaneringen åsattes området riksintresse för naturvård och friluftsliv. Noggranna inventeringar av natur och olika sorters markanvändning i Svartedalsområdet utfördes av Göteborgsregionens kommunalförbund under åren 1973-1975. I den översiktliga inventeringsrapporten 1973 redogöres bl a för områden med speciella naturkvaliteter. Bland de delområden som därvid visat sig ha speciella naturvärden framstår särskilt ett kuperat område från Holmevatten och Torregårdsvatten i norr till och med Härsevatten i söder. Detta område har i planeringen betecknats som ”vildmarksområdet”.

”Vildmarksområdets” naturvärden har särskilt redovisats i kommunalförbundets rapport 1975. Den främsta kvaliteten är den relativa orördheten. Frånvaron av större ingrepp i detta sjö-, skogs-, myr- och hällmarkslandskap har inneburit att växtsamhällena här över stora ytor står nära klimax i sin utveckling. Området har visat sig mycket representativt för kustnära skogsområden i Västsverige. Kryptogamfloran har stort vetenskapligt värde. Fredade skogsområden av detta slag saknas helt i denna del av landet. Som referensområde för jämförande miljöforskning har området utomordentliga kvaliteter. Detta har lett till att statens naturvårdsverk utvalt detta som ett av åtta områden i landet, inom vilka man kommer att bedriva intensiva miljövårdsstudier inom ramen för PMK-projektet (Program för övervakning av miljökvalitet)

För att förhindra exploatering i olika former under en förhandlingsperiod har området genom förordnande enligt 11 § naturvårdslagen (länsstyrelsens beslut 1975-12-17 och 1978-12-17) skyddats temporärt. Under denna tid har de bägge länsstyrelserna och naturvårdsverket fört förhandlingar med markägarna inom området i syfte att för värva marken. I Göteborgs och Bohus län har nu avtal om förvärv slutits för 271 ha av hela arealen på 276 ha. Även i Älvsborgs län har man nått långt i förhandlingsuppgörelser.

I den kommunala planeringen finns god förankring för reservatbildningen såväl i respektive markanvändningsplaner som i kommunöversikter. Vid samråd och i remisser har kommunerna haft intet att erinra mot de aviserade åtgärderna. Detsamma gäller

skogsvårdsstyrelsen i länet. Vid det slutliga utarbetandet av reservatföreskrifterna har förutom de bägge länsstyrelserna deltagit representanter för Göteborgsregionens kommunalförbund, statens naturvårdsverk och en arrenderande fiskevårdsförening.

De centrala delarna av Svartedalsområdet utgör ett förhållandevis orört och för västsvensk natur representativt område av skog, myr, sjö och hällmark, där växtsamhällena står nära klimax i sin utveckling. För jämförande miljöforskning och studier kommer det aktuella området att få mycket stor betydelse i framtiden. I syfte att bevara dessa värden och möjligheter till miljöforskning förklarar länsstyrelsen med stöd av 7 § naturvårdslagen som naturreservat det område som avgränsats på karta, bilaga A.

Med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen förordnar länsstyrelsen att de föreskrifter som upptagits i bilaga B skall gälla för reservatet.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, enligt bilaga (formulär 3).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens sammanträde deltog landshövdingen Åke Norling, ledamöterna Werner Olsson, Olle Jansson, Lars-Åke Skager, Erling Sundwall, Curt Glimje, Rune Thorén, Ingemar Svensson, Bengt-Olof Thylén, Kjell A Mattsson, Kerstin Sandborg, Elof Karlsson samt Bertil Nilson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet John Hägglund, naturvårdsdirektören Bengt-Erik Olsson, förste länsassessorn Carl-Otto Lindberg, länsarkitekten Ingegerd Ågren, överlantmätaren Hans Busck och byrådirektören Carl-Axel Jansson, den sistnämnde föredragande.

Åke Norling

Carl-Axel Jansson

Bilagor
A Karta
B Reservatföreskrifter
Besvärshänvisning

Föreskrifter för naturreservatet Svartedalen i Kungälvs och Stenungsunds kommuner

A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet.

Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1 spränga, schakta, gräva, dika, tippa och fylla ut eller på annat sätt påverka ytbildning

2 genom anordningar ändra vattenståndet i sjöar och vattendrag

3 bedriva täkt i någon form

4 anlägga väg

5 uppföra ny byggnad, brygga eller annan anläggning

6 uppföra mast, torn eller liknande anordning

7 anordna upplag

8 dra fram mark- eller luftledning

9 avverka träd och buskar, upparbeta och bortforsla virke, så och plantera; förbudet utgör inte hinder för underhåll av den s k Bohusleden genom området

10 använda kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringsämnen

11 plantera in för området främmande växter eller djur

12 utan länsstyrelsens tillstånd kalka på mark och i vatten

13 utan länsstyrelsens tillstånd bedriva jakt eller fiske efter det nu gällande kontrakt om upplåtelse av jakt- eller fiskerätt upphört att gälla.

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Mark och vatten kan efter länsstyrelsens medgivande tas i anspråk för miljökontroll och forskningsverksamhet.

C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom området.

Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1 göra upp eld annat än på av länsstyrelsen anvisad plats

2 framföra motordrivet fordon med undantag för vägen fram till Härsevattens sydända

3 arrangera idrottstävling, läger eller liknande

4 plocka blommor, gräva upp växter samt insamla mossor och lavar

5 tälta eller ställa upp husvagn

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen.

1 Syftet med vården och naturvårdsförvaltningen är att bevara ett i huvudsak orört område representativt för västsvensk skogsnatur. Området skall utgöra referensområde för miljökontroll och forskning samt utvecklas fritt.

2 Naturvårdsförvaltare är domänverket.

3 Skötselplan skall upprättas och efter samråd med berörda markägare och naturvårdsverket fastställas av länsstyrelsen.

4 Naturvårdsförvaltaren skall fortlöpande samråda med markägarna och länsstyrelsen.

5 Utmärkning av naturreservatet skall ske i enlighet med av naturvårdsverket utfärdade anvisningar.